

پایان‌نامه‌ی کارشناسی ارشد: اعظم علوی پادر، ۱۳۸۹

صنایع بدیعی در قصاید انوری

موضوع این رساله بررسی صنایع بدیعی در قصاید انوری است. هدف از انتخاب موضوع این رساله، ابتدا تبخّر یافتن خودم در این زمینه بود، چرا که باید رسالت خطیر معلمی را در حدّ توان به بهترین نحو انجام داد و در مراحل بعدی انشاء الله این رساله بتواند مورد استفاده‌ی دانش‌جویان و دانش‌پژوهان قرار بگیرد. دیوان انوری شامل قصاید، قطعات، غزلیات و رباعیات می‌باشد، بیشترین بخش دیوان او را قصاید در برگرفته و شهرت عمده انوری در سرودن قصیده است. انوری از صنایع لفظی بدیع (نسبت به صنایع معنوی) کمتر استفاده کرده و در عوض مساعی خود را به ایجاد معانی نغز و مرغوب مبذول داشته است و خصوصاً در زمینه تشبیه بیشتر از سایر آرایه‌ها هنر نمایی کرده است. در این رساله ابتدا به بررسی زندگی انوری، زادگاه، شاعری او، وقایع مهم زندگی او ممدوحان، مذهب، سبک، و... همچنین خصوصیات قصاید انوری پرداخته شده است و بعد قسمتی تحت عنوان سختی درباره بدیع آورده شده است. مطالب اصلی این رساله در دو فصل می‌باشد: 1- فصل اول، بدیع لفظی می‌باشد که به چهار بخش تقسیم می‌شود: بخش اول: روش تسجیع، بخش دوم: روش تجنیس، بخش سوم: روش تکرار، بخش چهارم: تفنن یا نمایش اقتدار. 2- فصل دوم بدیع معنوی می‌باشد که شامل شش بخش است: بخش اول: روش تشبیه، بخش دوم: روش تناسب، بخش سوم: روش ایهام، بخش چهارم: ترتیب کلام و بخش پنجم: تعلیل و توجیه. بخش آخر: خاتمه در بدیع معنوی می‌باشد. هر کدام از این بخشها شامل چندین آرایه می‌باشند که پس از تعریف هر آرایه از کتب مختلف برای آنها شاهد مثال آورده ام. فصل‌ها و بخش‌های این رساله را بر اساس کتاب «نگاهی تازه به بدیع» از دکتر سیروس شمیسا تنظیم کرده ام.

موضوع این رساله بررسی صنایع بدیعی در قصاید انوری است. هدف از انتخاب موضوع این رساله، ابتدا تبخّر یافتن خودم در این زمینه بود، چرا که باید رسالت خطیر معلمی را در حدّ توان به بهترین نحو انجام داد و در مراحل بعدی انشاء الله این رساله بتواند مورد استفاده‌ی دانش‌جویان و دانش‌پژوهان قرار بگیرد. دیوان انوری شامل قصاید، قطعات، غزلیات و رباعیات می‌باشد، بیشترین بخش دیوان او را قصاید در برگرفته و شهرت عمده انوری در سرودن قصیده است. انوری از صنایع لفظی بدیع (نسبت به صنایع معنوی) کمتر استفاده کرده و در عوض مساعی خود را به ایجاد معانی نغز و مرغوب مبذول داشته است و خصوصاً در زمینه تشبیه بیشتر از سایر آرایه‌ها هنر نمایی کرده است. در این رساله ابتدا به بررسی زندگی انوری، زادگاه، شاعری او، وقایع مهم زندگی او ممدوحان، مذهب، سبک، و... همچنین خصوصیات قصاید انوری پرداخته شده است و بعد قسمتی تحت عنوان سختی درباره بدیع آورده شده است. مطالب اصلی این رساله در دو فصل می‌باشد: 1- فصل اول، بدیع لفظی می‌باشد که به چهار بخش تقسیم می‌شود: بخش اول: روش تسجیع، بخش دوم: روش تجنیس، بخش سوم: روش تکرار، بخش چهارم: تفنن یا نمایش اقتدار. 2- فصل دوم بدیع معنوی می‌باشد که شامل شش بخش است: بخش اول: روش تشبیه، بخش دوم: روش تناسب، بخش سوم: روش ایهام، بخش چهارم: ترتیب کلام و بخش پنجم: تعلیل و

توجیه . بخش آخر : خاتمه در بدیع معنوی می باشد. هر کدام از این بخشها شامل چندین آرایه می باشند که پس از تعریف هر آرایه از کتب مختلف برای آنها شاهد مثال آورده ام. فصل ها و بخش های این رساله را بر اساس کتاب «نگاهی تازه به بدیع» از دکتر سیروس شمیسا تنظیم کرده ام .

شماره‌ی پایان‌نامه: ۱۲۷۲۰۱۰۱۸۸۲۰۲۰

تاریخ دفاع: ۱۳۸۹/۰۶/۱۸

رشته‌ی تحصیلی: زبان و ادبیات فارسی

دانشکده: علوم انسانی

استاد راهنما: دکتر علی عشقی سردهی

استاد مشاور: دکتر سیدمحمد علوی مقدم